

मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या मुंबई मेट्रो मार्ग-३ प्रकल्पासाठी हुडकोकडून रु.१००० कोटी रकमेचे ब्रीज लोन घेण्यात येणा-या/आलेल्या कर्जाच्या रकमेस शासन हमी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०२३/ नविवि/प्र.क्र.६४/अर्थबळ,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- १८/०१/२०२४

- वाचा - १) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी-१०९९/प्रक्र.६८/शा.हमी, दि. ५.११.१९९९
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शाहमी -१००८/प्रक्र.१८/शा.हमी, दि.२८.४.२००८
३) शाहमी-२०२३/ नविवि/प्र.क्र. ६४/अर्थबळ, मंत्रालय, मुंबई-३२, दि.०८.०९.२०२३
४) शुध्दीपत्रक- शाहमी-२०२३/ नविवि/प्र.क्र. ६४/अर्थबळ, मंत्रालय, मुंबई-३२ दि.०५.०१.२०२४

प्रस्तावना:

मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकार समितीने दि. ११.१२.२०२३ रोजीच्या बैठकीत मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या मुंबई मेट्रो मार्ग-३ साठी रु. १००० कोटी रकमेचे ब्रीज लोन घेण्यासाठी बिनशर्त, अपरिवर्तनीय स्वरूपातील, कायदेशीररित्या अंमलबजावणीयोग्य राज्य शासनाची हमी देण्यास व सदर हमीवरील हमी शुल्कास माफ करण्यास मंजुरी देण्यात आली आहे. या अनुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबतचा शासन निर्णय खालीलप्रमाणे आहे.

शासन निर्णय :

मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या मुंबई मेट्रो मार्ग-३ साठी हुडकोमार्फत रु. १००० कोटी रकमेचे कर्जास बिनशर्त, अपरिवर्तनीय स्वरूपातील, कायदेशीररित्या अंमलबजावणीयोग्य राज्य शासनाची हमी देण्यास व सदर हमीवरील हमी शुल्क माफ करण्यास मंजुरी देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन हमीवर कर्ज उचलण्याची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहील.

३. धनको बँक/ वित्तीय संस्थेसमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या/आलेल्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.

३.१) शासन हमी एकूण रु.१,००० कोटी इतक्या रकमेपुरतीच सिमित राहील.

३.२) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने आर्थिक संस्थांकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.

३.३) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनकडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रक्कम देण्याबाबत होणाऱ्या कसुरीची सूचना शासनास ९० दिवसांच्या आत देणे संबंधित वित्तीय संस्थेस बंधनकारक असेल.

३.४) धनको संस्था ही राज्य शासनाच्या पूर्व अनुमतीशिवाय मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनला आदेशामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा अधिक कर्ज देणार नाही. तसेच सदर प्रयोजनासाठी ऋणको अन्य कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेणार नाही.
वरील (३.९) ते (३.८) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

४. मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनला रु.१,००० कोटीची शासन हमी संदर्भाधिन अ.क्र.१ येथील दि.०५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहील:-

४.१) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन ही Principal Debtor राहील.

४.२) सदर धनको कडून घेण्यात येणाऱ्या कर्जाचा वापर ज्या उद्दिष्टासाठी कर्ज घेण्यात आले आहे त्यासाठीच करण्यात यावा.

४.३) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने आवश्यक तेवढ्याच कर्जाची उचल करावी.

४.४) सदरचे कर्ज (मुद्दल व्याज) फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनची राहील.

४.५) सदर शासन हमीवर देण्यात आलेल्या कर्जाचे दायित्व शासनावर येणार नाही याबाबत नगर विकास विभागाने दक्षता घ्यावी.

४.६) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने दर महिन्याला कर्ज परतफेडीच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती नगर विकास विभागाकडे / वित्त विभागाकडे सादर करावी.

४.७) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.

४.८) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन त्यांच्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये दर सहा महिन्यांनी (३१ मार्च/३० सप्टेंबर) नगर विकास विभागास सादर करेल.

५. हमी शुल्क

मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकार समितीने दि.११.१२.२०२३ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार सदर शासन हमीवरील हमीशुल्क माफ करण्यात येत आहे. तथापि, शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत संनियंत्रणाची जबाबदारी सहसचिव/ उपसचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांची राहील.

६. मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनला कर्ज घेण्याच्या अनुषंगाने संबंधित वित्तीय संस्थांसोबत करण्यात येणाऱ्या करारपत्रांवर स्वाक्षरी करण्याकरिता नगर विकास विभागातील संबंधित सहसचिव/ उपसचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

७. हा शासन निर्णय मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकार समितीने दि. ११.१२.२०२३ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने, नगर विकास विभागाच्या नस्ती क्र.एमआरडी-३३२२/प्र.क्र.१७५/भाग-३/नवि-७ वरील प्रस्तावाच्या व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र.४/२०२३-२४ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२४०११८१२०८००१७०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष गायकवाड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव.
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) सर्व सन्माननिय सदस्य विधानपरिषद/ विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई.
- ८) मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.
- ९) उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.
- १०) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १२) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १३) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई, (५प्रती)
- १४) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बॅरेक्स क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉइन्ट, मुंबई-४०० ०२०.
- १५) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई-४०००२५.
- १६) नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी, ठाकरसी हाऊस, जे.एन. हेरेडीया मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई.
- १७) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०००२८.
- १८) बहुजन समाज पार्टी, म.रा., बी.एस.पी. भवन, प्लॉट नं.८३-ए, कलेक्टर कॉलनी चेंबूर, मुंबई-४०००१४.
- १९) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राज भवन, एस.व्ही. पटेल रोड, मुंबई-०४.
- २०) भारतीय कम्युनिस्ट (मार्क्सवादी) पार्टी महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरली, मुंबई-२८.
- २१) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, मातोश्री टॉवर शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई-२८.
- २२) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २३) व्यवस्थापकीय संचालक, मुंबई मेट्रो रे कॉर्पोरेशन लि., एमएमआरसी ट्रान्सिट ऑफीस बिल्डींग, ए-विंग, ई-ब्लॉक, आयकर विभाग कार्यालयाच्या मागे, वांद्रे कुर्ला संकुल, वांद्रे पूर्व, मुंबई-४०० ०५१.
- २४) वित्त विभाग (साउ / व्यय-३ / ऋण व हमी नियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई.
- २५) कार्यासन अधिकारी-नवि-७, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई--४०० ०३२.
- २६) संबंधित वित्तीय संस्था (विभागामार्फत).
- २७) निवड नस्ती -अर्थबळ.